

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe

se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor

un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

† Mareșalul Alex. Averescu

1859—1938

Marele ostaș și bărbat politic, gloriosul comandant care a înscris în cartea neamului biruința dela Mărăști, Mareșalul Alexandru Averescu, ajuns la vârsta de 79 ani, a încetat din viață Duminecă noaptea în locuința sa din capitala țării.

Știrea morții acestui fruntaș al vieții noastre publice, a stârnit adânci regrete în toate colțurile pământului românesc.

Ridicat din popor, prin sforțările proprii și prin marile însușiri cu cari l-a dăruit Dumnezeu, el a fost o întruchipare a marilor virtuți de muncă, inteligență, sobrietate, ale poporului nostru.

Străin de tot ce a fost demagogie în viața noastră politică, de orice metodă imorală în parvenirea la situații înalte, Mareșalul Averescu a fost o mare și impunătoare pildă de noblețe, de cinste, de autoritate într'un timp așa de sărac în astfel de străluciri.

Erou al războiului desrobirii naționale, Mareșalul Averescu și-a închinat activitatea marilor aspirații ale neamului, a dat cea mai strălucită pildă în perseverența de-a apăra glia strămoșească și cinstea neamului în cele mai cumplite vremuri.

După război, intrând în politica țării, a căutat să introducă și aici în măsură cât mai largă duhul de ordine, disciplină și legalitate.

A trăit o viață exemplară ca soldat și ca om politic, ear numele lui se va pomeni cu recunoștință și cu profundă pietate de-a lungul veacurilor și va fi totdeauna un îndemn pilduitor pentru românii de astăzi și de mâine.

Slujba religioasă a înmormântării s'a făcut Joi, în 6 Octomvrie, la Ateneu, unde a fost depus corpul neînsuflăit al Mareșalului Averescu.

Dela Ateneu a fost transportat, cu tren special, la Mărăști pentru a fi înmormântat în cripta foștilor luptători...

Invingătorul dela Mărăști, viteaz și prevăzător, odihnească cu dreptii, alături de glorioșii săi înaintași!

Medicină și credință

Cu ocazia congresului de psihiatrie, neurologie și endocrinologie, ce-a avut loc în zilele de 2—4 Octomvrie la Sibiu, s'au ținut și două conferințe pentru publicul larg, foarte instructive și importante pentru problema raporturilor între medicină și credință. Una din ele, cea a dlui Dr. Minea, titularul catedrei de psihiatrie și neurologie dela Universitatea din Cluj, s'a ocupat direct cu această temă, iar cealaltă, a dlui Dr. Parhon, profesor la Facultatea de medicină din Iași, a mânat gândurile multor ascultători spre această problemă prin felul cum a înțeles Domnia Sa să explice o serie de funcțiuni și manifestări nervoase și psihice. Conferința dlui Dr. Minea a fost aproape ca un fel de replică la conferința dlui Dr. Parhon, ținută cu o zi înainte.

În adevăr, deși dl Dr. Parhon a ținut să menționeze la începutul expunerii Domniei Sale despre «funcțiile endocrine, psihice și nervoase» că ceea ce va spune în cursul conferinței nu implică nici o atitudine față de problema ultimelor cauze, din felul cum a prezentat Domnia Sa legăturile între secrețiunile endocrine și anumite funcțiuni sufletești s'a degajat totuși impresia unei concepții prea mecanice, prea materialiste despre viața omenească.

Glandele endocrine sunt niște glande mici, cari fabrică și secretează anumite sucuri, anumite lichide în interiorul organelor omenești și nu afară ca alte glande. Importanța lor a fost descoperită de curând în medicină, căci s'a constatat pe calea microscopului că starea omului și anumite funcțiuni ale vieții lui se afectează de lichidul pe care-l varsă aceste glande. Buna funcționare a cugetării b. o. stă în legătură cu normala funcționare a glandei tiroide, iar instinctul erotic și cel matern la femeie e în funcțiune de secrețiunea ce-o varsă în sânge o altă glandă specific feminină.

S'a mers însă prea departe în accentuarea importanței acestor secrețiuni produse de glandele endocrine. Mulți medici explică azi toată viața sufletească a omului prin ele. Chiar dl Dr. Parhon a folosit în conferință termeni cari lăsau impresia că vorbitorul vede între aceste lichide și funcțiunile spirituale o cauzalitate directă, deplin suficientă. De câteva ori a folosit expresia: «originea instinctului cutare (matern b. o.) se află în secrețiunea cutărei glande». Iar instinctul la rândul său «produce» poezia, dacă e un instinct erotic b. o.

Modul acesta de-a vorbi e absolut impropriu. E sigur că viața sufletească nu poate funcționa normal decât prin mijlocirea unui normal substrat material, care e întreținut și alimentat de o serie multiplă de procese organice, aducând fiecare ca o contribuție proprie un element material necesar în combinația complexă a acestui substrat. O descompletare a substanțelor ce intră în compoziția creierului — substratul material al cugetării —, în urma încetării vre-unui mic organ de a-și produce substanța sa, desigur că va turbura și împedeca funcțiunea normală a cugetării.

Dar de aci și până a spune că lichidul tiroidal «produce» cugetarea, sau în el e «originea» cugetării, e o distanță uriașă. Afirmatia că un lichid e cauza cugetării, e în primul rând absurdă, e contrară legii logice a cauzalității suficiente; lipsește din ea orice evidență logică. Iar în al doilea rând, în loc să aducă o contribuție la lămurirea misteriosului raport între cugetare și materie, îl întunecă și mai mult. E mai misterios, mai contrar minții, mai inacceptabil pentru cugetare să afirmi că un lichid produce cugetarea, decât să spui că el numai o condiționează, ea existând ca o lume aparte, spirituală.

Când dl Dr. Parhon spunea că instinctul matern e produs de un lichid fabricat de ovare, mi-a venit în

mintea întrebarea de ce atunci uneori iubirea mamei nu e la fel față de toți copiii? Oare când privește la unul glanda fabrică momentan un altfel de lichid decât acela produs în momentul în care privește la alt copil? Chiar dacă ar fi așa, concluzia n'ar putea fi decât aceea că și sentimentele, sau actele de voință afectează natura secrețiunilor interne, iar în acest caz ne putem întreba: sentimentul de mai puțină iubire al mamei de unde provine, dacă nu din secrețiunea care nu mai este acuma cauză, ci efect? Răspunsul nu poate fi altul decât că un sentiment se poate naște și din elemente de cunoaștere, recepționate prin contactul cu lumea. Mama a văzut la un fiu apucături rele, nerecunoștință, lipsă de milă, de iubire și aceste constatări au micșorat în ea sentimentul de dragoste maternă.

Dar în general observăm la tot pasul că și sentimentele, ideile, actele de voință, peste tot viața sufletească afectează organele trupesti și procesele din ele. Sentimentul de frică e produs în suflet de un element cognitiv primit prin contactul cu lumea din afară și odată ivit produce perturbări grave în nervii și în celelalte organe ale omului, uneori chiar mortale. Iubirea față de cineva se naște și atunci când iai cunoștință față de iubirea lui față de tine, iar încrederea în el după ce ai văzut că e în stare să satisfacă anumite dorințe și trebuințe ale tale. Dacă secrețiunile ar produce sentimentele și ideile, ele ar trebui să premeargă și să decurgă indiferent de oricare luare de contact cu obiectul cutare sau cutare.

Faptul însă că adeseori stările sufletești afectează pe cele trupesti, coroborat cu o considerație care va fi expusă în continuare ne arată că e mai plauzibilă, mai logică, mai conformă cu datele experienței chiar, inversarea cauzalității materie-spirit. Și aci am ajuns la conferința, atât de la curent cu starea actuală a științelor naturale, ținută de dl Dr. Minea.

Domnia Sa a remarcat faptul că nici glanda endocrină, cea atât de mică și nici chiar celula care e și mai

FOIȘOARA

Evoluția biologică, transformismul și religia (3)

de Vasile Coman

Aceste două cuvinte sunt întrebuintate sinonim, unul pentru altul. Și, după cum remarcă Vialleton, mult folos au tras și una, și alta din această întrebuintare promiscuă.

În toate părțile se vorbește de evoluție. Evoluție în istorie, evoluție în artă, morală, cultură, numai știința să fie lipsită de acest principiu? Nu se poate nega transformismul când evoluția se impune pre-

tutindeni. De altă parte nu se poate nega partea mecanică în evoluția vieții, când selecțiunea naturală, luptă pentru existență, și celelalte „fluide subtile” din natură ne dau o soluție așa de simplă plauzibilă a celor mai neliniștitoare probleme biologice? (L. Vialleton op. cit. pg. 338).

Vom vedea dacă acest sprijin reciproc nu se bazează pe o eroare? Dacă evoluția generală, studiată de paleontologie și evoluția ontogenetică, adecă desvoltarea individului, confirmă teoria transformistă și se identifică cu ea?

Ideea evoluției are rădăcini adânci în istorie. O întâlnim la filosofii greci. Însă a rămas în starea de părere individuală și uneori fantastică, până la începutul veacului al 19-lea, când a intrat în știință prin interpretarea mecanică dată de transformism. Teoria lui Darwin a luat îndată pe seama ei această idee generală, (L. Vialleton op. cit. pg. 338).

Cel dintâi care a schițat-o într'o formă științifică a fost Et. Geoffroi, (Născut la Etampes 1772, mort la Paris 1844). El a adăugat principiului evoluției generale ideea de filiațiune, descendență continuă și graduală a formelor superioare din cele inferioare. După el a urmat Darwin. Fără să fie la început contrar creaționismului, Darwin admitea câteva celule germinale primordiale create de Dumnezeu. Dar aceasta numai la început. Factorii pe care el îi socotea suficienți să explice transformările necesare, sunt în deosebi doi: selecțiunea naturală și lupta pentru existență, (L. Vialleton face o critică severă acestor pretenții de a putea crea specii noi prin factorii externi, op. cit. pg. 240 - 266).

Curentul de reductibilitate a tuturor formelor la o tulpină comună a viețuitoarelor a intrat repede în sistematică, adecă în încercarea de clasificare a regnului animal.

Monismul biologic este reprezentat schematic prin arborele filogenetic. Totuși erau așa de mari deosebiri dintre o ramură și alta, iar factorii darvinieni aveau un rol negativ, (formele inferioare ar trebui să dispară odată pe baza luptei pentru existență) și nici decum creator, încât nu puteau explica deosebirile mari organice dintre o specie și alta.

Lamarck a încercat să aducă o contribuție nouă, un factor nou, ca să scoată teoria din acest impas. După el funcția are un rol creator în evoluție. „Funcția crează organul”, e fraza lui cunoscută. Organul câștigat se moștenește prin ereditate și astfel se nasc speciile noi, (Lamarck și alții nici până azi n'au putut răspunde cum a existat funcția înaintea organului? Cine a realizat-o dacă n'a fost organul?)

El susținea că speciile nu au conștanță, fiecare specie devine mama altei

mică nu s'a dovedit la microscop să fie ultima cauză a funcționării normale sau anormale a ei. Cauzalitatea s'a constatat că stă și mai departe. Și s'a urmărit până la ultimele părțile vizibile la microscop. Dar nici în ele nu stă ultima cauză a stării lor normale sau anormale. Cauza e dincolo și de ele, — dincolo de ultimul punct material. E aci marea problemă a originii materiei, a esenței ei în ultima analiză. Dl Dr. Minea a citat aci dintr'un savant profesor medic care a spus că pentru noi «ultimul punct cunoștibil se prezintă plin de o putere care poate e viață sau voință».

Cu citate din marii fizicieni ai timpului, cum e celebrul Plank și alții, dl Dr. Minea a arătat că astăzi universul, și cu atât mai mult viața omească, nu mai e socotit condus de legi mecanice de fier, cauzalitatea de multeori nu se aplică, se observă uneori un defect de cauzalitate. Chiar dacă își varsă o anumită glandă în toate momentele secrețiunea ei în organism, efectele uneori nu se produc.

Deci cum mai poate fi socotită secrețiunea glandei endocrine ca ultimă și absolută cauzalitate a vieții sufletești?

Admirabil a arătat dl Dr. Minea că boala astăzi nu mai trebuie să fie considerată ca un «concept natural», produsă de o cauză pur materială și vindecabilă pe cale pur fizică printr'o reparare materială. În boală se amestecă cauzalități morale și în decursul ei angajează sufletul care iarăși influențează boala, agravând-o sau ușurând-o. Medicul dacă vrea să poată vindeca trebuie să se pună într'un raport personal, dela suflet la suflet, cu întreg omul, insuflându-i putere sufletească prin credință și prin dragoste și să deslănțue astfel din sufletul bolnavului energiile tămăduitoare. Medicii de azi de aceea nu pot vindeca atâția bolnavi pe cari îi vindecă contactul cu personalități și împrejurări religioase (Lourdes, Maglavit etc.), pentru că nu vin cu credința, nu iau contact sufletesc cu bolnavul, ci pun între ei și bolnav instrumentele cari măsoară numai ceea ce-i material, indică numai fenomenele fizice și de multeori nu arată măsura și natura justă a boalei, sau uneori nu arată nimic pentru că boala nu se poate măsura totdeauna.

Medicina trebuie să-și revină din ateismul ei, să se îmbibe iarăși de credință. Iar preotului, când are credință multă, trebuie să i se recu-

noască puterea de-a ajuta, mai ales în boalele cu implicații psihice. Celebrul psihanalist Jung a declarat fățiș că lasă bucuros și cu încredere o parte din tratamentul psihiatru unor preoți cari sunt bine pregătiți.

De încheiere accentuăm că dl Dr. Minea nu e un singuratic în lumea medicală și științifică atunci când susține astfel de idei. Acesta e azi ultimul punct de vedere al științei. Domnia Sa a citat o serie de somități în materie. Ideile celebrului Alexis Carrel din «L'homme c'est l'inconnu» le cunoaște iarăși toată lumea. Iar subsemnatul am auzit acum vre-o câțiva ani pe învățatul profesor universitar de medicină, Dr. Bumke, vorbind în disertația de inaugurare ca rector la universitatea din München, tocmai despre această criză a medi-

cinii de care a vorbit și dl Dr. Minea, criză provenită din faptul că omul e considerat numai ca trup material, iar boala ca stând numai într'un organ, singurul cu care are de-a face medicul. Ca remediu, Dr. Bumke preciza considerarea omului ca ființă care are și suflet și cerea medicului să se apropie de omul întreg, adică de persoana lui cu persoana proprie, orientându-se în îndrumările ce le dă după omul întreg; să nu privească numai la organul bolnav și să dea o rețetă identică pentru toți bolnavii de «aceeaș boală».

Dlui Dr. Minea, care se face la noi interpretul cuvântului de azi al științei și vedește o înțelegere atât de largă și de bine orientată față de aceste probleme, i se cuvin toate laudele.

D. STĂNILOAE

Al 18-lea congres de neurologie dela Sibiu

În cadrul zilelor medicale s'a ținut în orașul nostru al 18-lea congres de neurologie, psihiatrie, psihologie, endocrinologie și medicină legală.

Duminecă 2 Octomvrie c. după serviciul divin înainte de deschiderea congresului I. P. S. nostru mitropolit Nicolae înconjurat de un sobor de preoți a săvârșit un parastas, pentru odihna răposatilor savanți medici Obreja și Marinescu, la care au participat toți membrii congresului.

După parastas a avut loc în sala festivă a prefecturii solemnitatea deschiderii congresului. În numele Bisericii noastre I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae a rostit o luminoasă cuvântare din care spicuim următoarele:

Să mulțumim lui Dumnezeu că zilele atât de amenințătoare prin cari am trecut s'au sfârșit printr'un acord pentru pace. Putem fi mulțumiți că în decursul acestor zile am fost toți fiii acestei țări una și am privit în față primejdia ce ne amenința. Să rugăm pe Dumnezeu să dăreze liniștea și pacea pentru a ne putea ocupa și de alte probleme mai mari, de ordin național, cultural, etc. Intre aceste probleme mari este și sănătatea publică. Ea este temelie pe care se reazimă strădaniile noastre de tot felul.

Biserica noastră s'a interesat de aproape nu numai de viața sufletească ci și de cea trupească a poporului nostru. Ea a fost mama bună a neamului no-

stru în trecut și este și astăzi. E necesar să facem și mai strânsă legătura între activitatea medicului și a preotului. Când un medic se apropie de patul bolnavului și-i spune un cuvânt de mângâiere, îi trezește energii proaspete de viață. El duce atmosfera pe care o ducea Mântuitorul la patul bolnavilor. Iar dacă medicul îndrumă pe bolnav spre Dumnezeu, atunci avem de a face cu medicul care dă misiunii sale un sens umanitar-creștin. El îndeplinește o slujbă de adevărat misionar creștin. Preotul la rândul său este chemat să stea în ajutorul medicului ajutând la aflarea bolnavilor și la combaterea boalelor. Iată cum acești doi factori trebuie să se ajute reciproc, pentru promovarea sănătății sufletești și trupești a neamului.

Biserica noastră întinde o mână de pace științei medicale. Numai știința și credința trăind în armonie duc neamul nostru la adevărata fericire. A trecut epoca de războiu între medicină și teologie. S'a dus și epoca interpretării mecanice a vieții. Ne aflăm în fața altor curente în biologie. Curentul neovitalist prin concluziile sale teleologice s'a apropiat cu totul de teologie.

Dacă așa stă cazul în domeniul teoretic, cu atât mai strânsă ar trebui să fie legătura în cel practic. Este nevoie de un progres al credinței prin cultură și de o cultură luminată și sfințită de cât mai multă credință.

De încheiere I. P. S. Sa elogiază munca depusă de dl ministru general Dr. Marinescu la departamentul Sănătății publice și-și exprimă dorința ca acum, după cunoscuta ofensivă sanitară, individuală și socială, ar fi timpul să se facă și igiena rasei, ferindu-ne de exagerările străine și limitându-ne numai la interesele neamului nostru.

I. P. S. Sa binecuvintează apoi lucrările congresului.

I. P. Științitului nostru Mitropolit îi urmează cu cuvântul de salut ceilalți reprezentanți ai societăților din Sibiu. La sfârșit dl Dr. C. Parhon profesor universitar conferențiază despre: *Raportul dintre funcțiile nervoase psihice și endocrine în starea anormală și patologică, iar a doua zi dl Dr. Minea despre: Medicină și credință. Aceste conferințe publice au fost urmate de mai multe ședințe științifice, unde s'au citit și debătut rapoartele prezentate.*

Așa „bombardament” mai merge! Se anunță oficial din Burgos, capitala Spaniei naționaliste, că 30 avioane de bombardament din aviația naționalistă au bombardat Luni mai mult timp Madridul și au aruncat în mijlocul locuitorilor 178 mii de pâni mici albe. Naționaliștii au voit să facă astfel celor din Madrid un dar cu ocazia celei de a doua aniversări dela venirea la putere a generalului Franco.

Cuvinte regale

Vreau să ridic și să încurajez orice operă de valoare produsă de o minte românească. Dar cer înainte de toate ca această operă să fie serioasă și să aducă un aport real al ramurii de cultură căreia aparține.

Cultura nu este un lucru de sine stătător; este un element de competență în sinteza puterii și dreptului la viață al unui neam. Ea este partea neperitoare a patriotismului național care dă dreptul unui popor de a supraviețui eternității.

Pomenirea lui Vichente Babeș

Banatul românesc a avut în Vichente Babeș pe unul dintre cei mai activi luptători pentru marile idealuri naționale.

În deosebi bogată este activitatea sa politică, — era cel mai neobosit și devotat colaborator al Mocioneștilor: Andrei, Petru, Anton și Alexandru, Steagul, desfășurat de acești iluștri bărbați ai românilor de dincoace de Carpați, a fost susținut și apărut cu talent și stăruință de V. Babeș atât în parlamentul ungar pe vremea sbuciumărilor noastre naționale, cât și în misiunea despărțirii ierarhice de biserica sârbească, precum și în alte domenii publice.

Vichente Babeș, născut în anul memorabil 1821 în satul bănațean Hodoni, a învățat carte în Timișoara, Seghedin, Carloveț, apoi cursurile teologice în Arad, ear studiile juridice la facultatea de drept din Budapesta. Puțin timp a funcționat ca profesor la „preparatoria” noastră din Arad. Ca director școlar în 1849, a administrat trei districte școlare în Banat, cu peste cinci sute școli confesionale. La Viena, în același an, a reprezentat interesele poporului alături de Șaguna, P. Mocioni, G. Bariș, ș. a. La Budapesta e numit judecător la „tabla regească”. În 1861 intră în „dieta” Ungariei ca deputat ales în cercul Sasca Montană. La reînființarea Mitropoliei noastre ardelenice a stat alături de Andrei Șaguna, ca vajnic apărător al drepturilor bisericii ortodoxe naționale. În următoarele alegeri parlamentare a izbutit să fie din nou ales, pe lângă toată teroarea desfășurată de guverne cu prilejul alegerilor.

Lupta sa în parlamentul ungar a fost respălită cu pierderea postului său de judecător, fără ca, după muncă judecătorească de 20 de ani, să i se dea meritata pensie. A redactat între anii 1866 și 1875 foaia *Albina*, sprijinită de familia Mocioni.

A stat în fruntea Comitetului Partidului Național din Transilvania, Banat și Ungaria, până în anul 1891, când se retrage din viața politică, și își consacră restul vieții studiilor istorice și culturale. A răposat în Budapesta în 1907 în etate de 86 de ani.

În Timișoara, într'un mare parc, i s'a ridicat anii trecuți un bust, ear al doilea bust i s'a inaugurat acum, Duminecă, în 2 Octomvrie, lângă biserica din Hodoni, satul său natal, unde într'un mausoleu odihnesc astăzi rămășițele pământești ale lui Vichente Babeș.

Neamul românesc i-a adus prinos de recunoștință pentru meritele lui neperitoare, prin care a strălucit în timpurile cele mai vitrege din trecutul românilor robiți.

Comunicat

Cucernicii preoți din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Sibiu cari sunt membri la Casa de economie, ajutor și credit a clerului ortodox și doresc să se aboneze la Enciclopedia României, în șase volume cu preț de Lei 8000, pot avea o reducere de Lei 600. Doritorii de a avea această lucrare cu reducere de 600 lei, se vor adresa în scris Consiliului arhiepiscopesc în 15 zile.

Consiliul arhiepiscopesc

specii. De aceea a încercat să reprezinte grafic evoluția viețuitoarelor.

Primele viețuitoare au apărut din materia anorganică, prin generația spontană, datorită concursului excepțional, pe care și l-au dat toți factorii externi naturali. (Teoria generației spontane a fost scoasă din știință definitiv. Unii au încercat să o înlocuiască prin teoria că viața a apărut pe pământ din o altă planetă (Helmholtz și Thomson) „Biologia, zice naturalistul Reincke, nu cunoaște o altă lege a vieții, decât „omne vivum ex vivo”, adică toate ființele vii pe care le observăm se nasc din alte ființe vii; despre origina ființelor vii din materia anorganică, știința nu știe absolut nimic”, Prof. Reincke op. cit. V. I pg. 19 cf. Svetlov op. cit. I pg. 445).

Cele două izvoare fundamentale din care descinde întreg regnul animal, după Lamarck, sunt: 1. infuzorii și 2. viermii. Din primii descind animalele cu simetrie radială (echinoderme). Din viermi descind cele cu simetrie bilaterală până la om, (L. Vialleton op. cit. pg. 12).

Ideea de evoluție s'a legat și mai strâns de interpretarea mecanică, de îndată ce Haeckel a încercat să o susție la desvoltarea embrionului, adică evoluția ontogenetică. Legea biogenetică a lui Haeckel susține că individul trece, în desvoltarea lui embrionară, prin tot atâtea stadii prin

câte a trecut specia în evoluția ei generală. Spre exemplu: Haeckel susține că embrionul omenesc trece prin stadii asemănătoare și înrudite începând dela cel mai inferior animal până ajunge la forma caracteristică omului.

Teoria lui Haeckel e așa de prețuită în școala noastră secundară, încât e socotită egală în valoare cu regula de trei din Aritmetică, sau teoria lui Pitagora din Geometrie.

Aceasta e teza transformistă. A vorbi despre evoluție în biologie e tot una cu a susținea transformismul. Și a încerca să negi pe această din urmă, ar însemna să te răsboești cu dogma fundamentală a științei.

(Urmează)

Nr. 9744—1938

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Părintele Prea Cuc. protopop Ioan Cădea din Avrig decedat la 22 August 1938, în baza §-ului 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preotesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul preotesc de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 1 Oct. 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Desvelirea bustului lui Mihail Eminescu

Sibiul s'a împodobit cu un nou monument. De data aceasta omagiul vizează însăși intruchiparea geniului neamului românesc.

Duminecă 2 Octombrie c. orele 5 d. a., într'un cadru deosebit sărbătoresc, s'a făcut în minunatul parc al Arinilor desvelirea bustului nemuritorului poet Mihail Eminescu. Așezat într'un minunat chenar de brazi, cari în formă de coroană îi țin deasupra capului laurii unei vii recunoștințe, monumentul este opera sculptorului Radu Moga și reprezintă pe marele poet în epoca tinereții.

În Sibiu ideea ridicării unui monument lui Eminescu, nu este nouă. Încă înainte de războiul cercurile intelectuale și conducătorii Așezării s'au străduit să permanentizeze în mijlocul lor chipul de bronz al mareului poet. Greutățile pe cari le-au întâmpinat atunci i-au silit la resemnare.

Astăzi din inițiativa unei profesoare E. Săndulescu, un Eminescu tânăr și virtuos, cu fruntea lată de geniu, cu pleți bogate și ochi visători, a luat loc în galeria celorlalte figuri istorice în cel mai minunat loc al orașului, lângă un pârâș cristalin de munte, care-i cântă mereu epopeia neamului nostru.

În Dumineca aceasta de toamnă, cordul scuturându-și frunza, a participat cu întreagă suflarea românească din oraș, la marea solemnitate.

În numeroasa asistență s'a remarcat prezența I. P. S. nostru mitropolit Nicolae, dl general Oprescu, comandantul 7 armată, dl Pop S. primarul orașului, colonel Cămarășu, prefectul județului și întreaga elită intelectuală a orașului.

P. S. Vasile, vicarul sfintei Mitropolii, asistat de un sobor de preoți a săvârșit sfințirea monumentului, după care a rostit următoarea cuvântare:

*Inalt Prea Sfințite,
Dle general comandant,
Dle prefect, Dle primar,
Stimați ascultători,*

Iată în fața noastră desvâlit chipul tânăr al poetului în frumusețe desvârită. Aproape așa va fi fost, când mânat de destinul său, a călcat, poate, cu picioarele și glia pe care i se înalță acest monument, pe vremea când cutreera țările, ca să soarbă în sine picătura cu picătură frânturile sufletului românesc.

Atâta putea face atunci. Peste hotarele afurisite ce împărșeau trupul neamului, să construiască din frânturi un suflet mare, cu respirație largă dela Nistru pân' la Tisa, din Hotin și pân' la mare, din care să plângă jalea și răzvrătirea împotriva unei sorți mașter și să izbucnească ca un vulcan dorul după viața străbună, așa cum înșiră aceste simțiri pe firul aurit al poeziei, în nemuritoare-i „Doină“.

Atât putea face atunci. Să calce cu voinicie pe toate plaiurile românești și pretutindenea din florile literaturii populare să culeagă mierea graiului nostru, din care să-și plămădească limba poetică ne mai auzită și neajunsă.

Mai târziu, ca bărbat în floare, a făcut mai mult. A făcut nespuse de mult pentru glorificarea acestui neam, cum bine știți.

Dar tot ce a făcut, tot ce a visat, tot ce a creiat în acest timp pornește din sufletul fără hotar ce-l îmbinase singur din componentele lui, din elementele vii ale ființei românești; și e îmbrăcat în haina poetică măiestră, țesută de el din culorile florilor, alese tot de el, de prin livezile înmiresmate ale întregului pământ românesc.

Că în viața pământească n'a fost fericit, că a trăit în sărăcie, că a fost nedreptățit de contemporani, că s'a stins în plină bărbăție de o moarte dureroasă de dramatică, pe noi cei de astăzi ne întristează, dar nu prea are mare importanță.

Prin suferință se purifică ce este prea pământesc în noi. Suferința e chează învierii. Iar poetul singur și-a dus aleanul la picioarele Preacuratei ca să i-l vindece:

*Crăiasă alegându-te
Ingenunchem, rugându-te,
Înalță-ne, ne mântue
Din valul ce ne bântuie,
Fii scut de întărire
Și zid de mântuire.
Privirea-ți adorată
Asupra ne coboară,
O, maică preacurată
Și pururea fecioară,
Marie!*

*Ascultă-a noastre plângeri
Regină peste îngeri,
Din neguri te arată
O, maică precurată
Și pururea fecioară,
Marie!*

Important de reținut pentru noi cei de astăzi și de mâine este, că acest neasemănat geniu a sintetizat în opera sa poetică, în scrierile sale literare și politice, toată gândirea, toată simțirea și aspirațiile românești, înobilându-le, sublimându-le, înveșnicindu-le.

Cetindu-i opera, e cu neputință, să nu ne surprindem simțirea și gândirea vibrând în același ritm, cu gândirea și simțirea lui, cu melancolia lui, cu romantismul lui, cu filosofia-i în aparență pesimistă și totuși de un optimism atât de cuceritor. E cu neputință să nu fim prinși în vraja patriotismului său înflăcărat și totuși real și rațional.

Eminescu e un rar fenomen omenesc. E luceafărul geniului poetic al neamului nostru, ale cărui raze sclipitoare vor lucra peste veacuri sensibilității sufletului românesc.

Dacă duhul său mai rătăcește câte odată prin atmosfera pământului românesc adorat de el, desigur se va odihni o clipă cu plăcere asupra acestui tânăr chip al său turnat în bronz și așezat într-o poziție ce-i împlinește postum una din ultimele-i dorințe, căci:

*Luceferi ce răsar
În umbră de cetini
Or să-i zimbească iar,
Fiindu-i prieteni.*

În numele Armatei a vorbit dl general Gh. Oprescu, comandantul corpului 7 armată, I. Minulescu în numele P. S. Nicolae Colan Ministrul Cultelor și Artelor, Cezar Petrescu, Pr. V. Bologa în numele Așezării, dna Săndulescu și Sever Pop, primarul orașului, după care înălțătoarea serbare a luat sfârșit.

Seara târziu, când noaptea își întinde mantaua sa neagră, luceafărul coboară o rază de lumină, printre cetinile de brad, peste chipul de bronz al poetului. Acolo în parcul arinilor figura sa de bronz este totdeauna strălucitoare, după cum a fost și geniul său.

Nr. 10.692—1938

Concurs

Pentru postul de *eclisiarh* la biserica catedrală din Sibiu se caută un ieromonah întărit în viața duhovnicească și iubitor de ordine și curățenie, care va avea locuință în natură, hrană și leafă lunară de Lei 1160.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile, însoțite de actele de recomandare, pe adresa: *Consiliul arhiepiscopesc ortodox român din Sibiu.*

Sibiu, 28 Septembrie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Cultură și cultură. — Strămoșii noștri romani înțelegeau prin cultură munca ce o depuneau pe ogor, spre a scoate rodurile necesare traiului zilnic.

Azi, când vorbim de cultură, nu ne mai gândim la munca depusă pe câmp, ci la ceva mai subtil, adică la ceea ce omul creiază — tot prin muncă — însă în domeniul imaterial al spiritualității.

Cultura este prin eminență o creație spirituală, care reflectează ceea ce sufletul omenesc are mai profund și mai esențial.

De când există lumea, se pot distinge două categorii de oameni, în ce privește atitudinea lor față de viață: categoria oamenilor cari se încântă de satisfacția ce li-o dă senzorialul, — fără să-și pună o problemă de viață.

Categoria a doua este a spiritelor frământate de fiorii misterului vieții, arși de pasiunea pătrunderii în taina și armonia esențelor existenței.

Cei din tabără „pasivilor spirituali“ trăiesc prin ceace le procură simțurile și prin instinct. Ei nu-și torturează creierul cu probleme din domeniul spiritual al culturii. În definitiv, pentru asemenea specimen, nici nu există probleme. Se bucură ca — privilegiatii — de bunurile culturii, stropite cu sudoarea spiritelor de elită...

Alături de acești vegetativi spirituali, există minoritatea elitei spirituale, oamenii chinuți de problemele vieții, cercetând, în laboratorii și biblioteci, calea descoperirilor științifice și stabilind o relație între fenomene. Aceștia sunt cugetătorii, eroii ai cuceririlor metafizice, prin care se actualizează în omenire valorile culturii.

Procesul de desăvârșire spirituală a popoarelor se împlinește printr'o cultură autentică. Cultura autentică este aceea care are *bază etică*. Umanitatea, înainte de a fi altceva, este o realitate spirituală etică. Cultura care nu se fundamentează pe realitatea etică a vieții umane, oricât de solidă ar fi în aparență, este greșită.

Cultura reală se inspiră din idealul unei morale superioare, creiază bunuri spirituale care, prin senzul lor unitar, umple viața de optimism și eroism în lupta pentru existență.

Cultura, fără conținut spiritual, așa cum dorește să o realizeze materialismul comunist, — este o eroare și un prilej de mare dezastre în viața socială. Timpurile de anarhie morală ne mărturisesc, despre degenerarea și peirea culturii lor.

Dacă analizăm momentele culturale actuale, constatăm că suntem încă departe de culmile unei culturi integrale, ale unei culturi de concentrări interioare și de înaltă tensiune a spiritului spre transcendent.

Civilizația sec. 19 și 20, prin progresul ei virtiginos, neagă ostentativ simbolică sacră a culturii, și tinde să stăpânească viața prin tehnica formidabil de complexă. Această tendință a civilizației, pe lângă faptul că a provocat criza culturii, ne mijlocește totuși să surprindem în interiorul acestei crize două momente importante: unul, susținut de puterea perfecțiunii tehnicii, care își manifestă setea de stăpânire, și altul ce se detașează chiar din interiorul sferei culturii, sub semnul unei voințe religioase, cu tendința de a transfigura real viața și de a potența încordarea spiritului, spre a depăși vremelnicia.

Sigur că, acest proces de orientare spre transcendent și de transformare a tuturor momentelor culturale într'o realitate ontologică, provoacă criza culturii ce nu-și găsește satisfacție în activitățile diverse ale civilizației actuale.

Dacă voința ontologică se afirmă, se pune întrebarea: unde își va afla ea acel climat spiritual spre deplina împlinire a ei? Incontestabil că-i trebuie un centru de potență spirituală. Acest centru, acest climat spiritual, nu-l poate afla, decât numai sub cupola mistică și cosmică a *Bisericii lui Hristos*. Sub această cupolă se poate face legătura dintre real și ideal, material și spiritual, dintre voința omenească și voința lui Dumnezeu.

În această atmosferă spirituală, se poate crea cultură și ne putem împărtăși de bunurile culturii. Căci de cultură, în adevăratul înțeles al cuvântului, nu te poți bucura, decât numai dacă trăiești în Dumnezeu, — și poți crea cultură, numai dacă Dumnezeu trăiește în tine.

Dacă civilizația înseamnă cultul și organizarea forței fizice ca năzuință de cucerire și dominare a vieții sociale, cultura înseamnă iubire, solidaritate, pace și între oameni bună înțelegere.

Valorile religioase-etice sunt bunuri mai presus de contingențele timpului. Oamenii nu se pot forma decât cu ajutorul idealismului religios și etic, substanța adevăratei culturi.

Pentru generațiile ce vin să desăvârșească un viitor de prosperitate și fericire, aceste valori etern valabile trebuie să constituie supremele năzuinți de împlinit, — deoarece ele sunt singurile bunuri îndreptățite a păstra și a spori tezaurul spiritual al omenirii, — cultura. — Pr. C. Zoican.

Din activitatea cercurilor religioase. — Cercul religios I Mediaș a ținut ședință, Duminecă 2 Octombrie a. c., în frunțașă comună Dârlos.

Dimineața la sfânta utrenie și sfânta liturghie servesc preoții cercului, predica zilei fiind însuflețit spusă de către C. preot Gh. Simpliceanu-Mediaș, vorbind despre „Dragostea creștină“.

Corul „Soc. Sf. Gheorghe“, condus de dl Fărcașiu, produce impresie înălțătoare, în marele locaș de rugăciune, edificat cu atâta râvnă de credincioșii vrednicului părinte D. Filimon, președintele cercului.

După masă s'a slujit sf. vecernie și sfințirea apei celei mici. Pr. Gheaja vorbește despre „Biserica lui Isus Hristos“. Poporul ascultă cu râvnă și sete conferința.

Părintele M. Maier, vorbește despre: „Lumina credinței“. Adevărata comoară a vieții, căci numai având cheia credinței în Dumnezeu, toate câte le cereți „le veți primi și se vor da vouă“. „Credință tare ne trebuie, — o credință lucrătoare prin dragoste vie. Această credință se dobândește și se păstrează prin umilință și evlavie, prin modestie, prin post și rugăciune, prin ingenunchere înaintea lui Dumnezeu“.

Păr. Maier aduce mulțumiri venerabilului preot D. Filimon, parohul locului, care a împlinit frumoasa vârstă de 72 ani și 45 ani de păstorire în aceeaș parohie, pentru felul cum a muncit în via Domnului. De aceea Domnul i-a ajutat să ridice o măreață biserică, cunună frumoasă a străduințelor C. Sale.

Aduce mulțumiri credincioșilor pentru dragostea pe care o au pentru sf. biserică, venind dela mic cu mare să laude pe Domnul — împreună cu C. preoți — pentru darurile sale bogate revărsate din belșug asupra noastră. Îndeamnă să țină mai departe la această biserică a Domnului Isus în care se află darurile de viață dătătoare.

Dl inspector I. Goșteanu în cuvinte bine simțite aduce mulțumire în numele Asoc. Inv. și Asociațiunii „Așezării“, preoților cari au venit în parohia Dârlos, producând mari bucurii sufletesti tuturor, prin slujbele făcute și predicile rostite. Își exprimă dorința ca preotul și învățătorul să lucreze în colaborare, ca astfel să câștige biserică și neamul românesc, prin munca lor.

Păr. Maier, luând din nou cuvântul, mulțumește dlui inspector Goșteanu, de cuvintele spuse la adresa preoților, spunând: pentru noi exemplu de viețuire este însăși viața Mântuitorului, — adevăratul învățător — plină de pilde de iubire, și învățătura Lui, care se întemeiază pe porunca dragostei. Învățătura aceasta e și o lege a firii, și o necesitate pentru a fi lumea fericită. Unde este tare învățătura lui Isus a dragostei desinteresate, este împărțita binelui și adevărului. Dacă între preot și învățător va domni dragostea lui Isus, atunci vor fi fericți și cei pe care au datoria să-i conducă spre limanul mântuirii. Din partea preotului s'a arătat și se va arăta dragoste față de toți.

Păr. Filimon mulțamește preoților în numele poporului credincios din Dârlos.

Apoi credincioșii cu mare evlavie au sărutat sf. cruce și s'au botezat. În conferința intimă conferința și predica au fost declarate deplin reușite.

Prin aceste întruniri religioase, în suflitele credincioșilor se desvoltă tot mai mult simțul de religios, credința tare și neclintită în sf. biserică și în sf. ei așezăminte. — Pr. M. M.

Cerc religios. — În Dumineca din 18 Septembrie a. c. credincioșii din Ghijasa de jos, prot. Agnita, au avut bucurie de hovanțescă sau primească în parohie pe P. C. Pr. protopop E. Păcală, împreună cu 5 preoți ai cercului religios Noerich, pentru ținerea cercului religios și sfințirea noii case parohiale. Cu deosebit ceremonial și cu multă evlavie s'a servit sf. liturghie, la priceasnă predicând frumos păr. N. Bogorin din Benești, și arătând cum trebuie să urmărim pe Mântuitorul și care sunt prietenii lui.

După masă la ora 2 s'a făcut sfântul maslu și sfințirea frumoasei case parohiale, compusă din 5 camere. Fiind de față enoriașii parohiei, păr. V. Cinezan, din Hosman, a rostit o impresionantă predică despre puterea sf. maslu, ear păr. adm. V. Chescu a vorbit despre „Necesitatea caștelor parohiale”. Mulțumește cu adâncă recunoștință P. C. păr. protopop și preoților din cerc pentru participare. La sfârșit, în cuvinte de adevărat păstor sufleteșc, păr. protopop mulțumește credincioșilor pentru obolul dat, în deosebi preotului inițiator, care prin zelul său deosebit și prin metodele pastorale a ajuns într'un timp scurt la realizări frumoase, reparând sf. biserică, înzestrând-o cu cele necesare și cu o nouă casă parohială. — Un participant.

Sfințiri de biserici împreunate cu misiuni religioase pentru popor în protopopiatul Hunedoara. — Plaiurile tractului Hunedoara au îmbrăcat haină de sărbătoare, de două ori în vara aceasta: întâi la Cernișoara-Florese și Vălar, cu ocazia sfințirii celor două biserici ortodoxe de acolo în ziua de Duminecă 28 August a. c., și a doua oră în ziua de 8 Septembrie a. c. (Nașterea Maicii Domnului) la Sohodol, când s'a sfințit frumoasa biserică reparată în vara aceasta.

Ambele prilejuri de bucurie sufletească ni le-au dat credincioșii bisericii ortodoxe din regiunea pădurilor cari, prin jertfa lor și prin zelul păstorilor sufletești, au ridicat în acestul locașuri de închinare lui Dumnezeu.

La Cernișoara-Florese și Vălar, pe valea Cernii, populația ținuturilor sărace („pădurenii“) au întâmpinat cu simțăminte de mare bucurie pe P. S. Sa Vasile, vicarul sfintei Mitropolii și trimisul I. P. Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae. Imbrăcați în frumosul port al dacilor, cu sufletele în haină de sărbătoare ne-au întâmpinat pădurenii. La Cernișoara-Florese, cel mai bătrân din sat — cantorul, — în fruntea poporului, a întâmpinat pe P. S. Sa prin cuvinte simple și pornite din suflete curate. Glasul bătrânului par'că era glasul strămoșilor de altădată, plini de credința și nădejdea în Dumnezeu.

P. S. Sa observă acest lucru prin cuvintele călduroase adresate acestor buni credincioși cari îi sorb sfaturile cu multă sete, căci până aci n'au mai văzut vladică românesc în satul lor. „Tot mereu se spune că voi sunteți săraci — zice Prea Sfințitul, — dar eu văd că voi sunteți cei mai bogăți credincioși ai noștri, căci aveți bogății sufletești mai prețioase decât aurul sau argintul. Sufletele voastre sunt curate ca și aerul curat de munte în care trăiți. Dovada bogăției voastre sufletești se vede din roadele credinții voastre în ridicarea sfintelor altare pentru închinarea lui Dumnezeu“. —

Bucuria pădurenilor și a noastră — a păstorilor sufletești — n'a fost mai mică în ziua de 8 Septembrie (la Nașterea Maicii Domnului) când în număr frumos și sub conducerea harnicului nostru protopop Ni-

colae Suci, am alergat pe altă vale a plaiurilor hunedorene — la Sohodol, — unde ne așteptau cu sete credincioșii urmași ai dacilor, să le sfințim și lor biserica renovată. Am fost întâmpinați cu nespusă căldură de cătră iubitul întru Hristos frate, Nicolae Rența, care conduce credincioșii din Lelese și Sohodol pe căile Domnului. Le-am răspuns cu aceeaș căldură și dragoste prin slujba noastră și prin cuvântul rostit de către părintele protopop Nicolae Suci, la sfârșitul sfintei liturghii. În luminata sa predică părintele protopop arată credincioșilor înalta bucurie ce scaldă sufletele noastre și ale lor. Prima bucurie izvoarește din praznicul Nașterii Maicii Domnului și a doua din praznicul sfințirii bisericii lor, care după multă trudă a fost redată misiunii ei înalte de a se săvârși în ea marile și dumnezeiește slujbe. În cuvinte ales și prin pilde potrivite, părintele protopop arată credincioșilor mulțimea izvoarelor de apă vie ce țâșnesc din neclintita stâncă a bisericii ortodoxe, pe care suntem dator să o apărăm și să o iubim ca pe cel mai scump tezaur lăsat nouă de Domnul Hristos pe pământ.

După săvârșirea sfintei liturghii ieșim în procesiune la țarină unde, pe cea mai înaltă culme a satului, săvârșim sfințirea apei, rugăciuni pentru sănătatea turelor credincioșilor și stropirea credincioșilor cu apă sfințită. Aici vorbește părintele A. Băilă din Cerișor — despre rugăciune și însemnătatea ei în viața creștinilor. Cuvintele simțite merg la inima credincioșilor și o scaldă în lacrimi de bucurie...

Adânc mișcat, părintele Nicolae Rența ne mulțumește tuturor pentru bucuria ce i-am prilejuit lui și întregului popor.

Praznicul ia sfârșit la ora 7 seara, dar bucuria lui persistă și astăzi în sufletele noastre. — Pr. Iosif Țint.

Conferință preoțească. — Cercul IV preoțesc din tractul Hațeg a ținut conferință preoțească în Dumineca a 3-a a lunii August în parohia Grid. S'a oficiat sfântă liturghie în sobor. La priceasnă predică Pr. Septimiu Popovici despre credința ca mijloc de vindecare a boalelor sufletești. Pr. Ioan Costovici predică la sfârșitul sfintei liturghii despre câștigarea vieții veșnice și a fericiții dincolo de mormânt. Urmează parastas pentru preoții decedați. Încheierea o face Pr. președinte Iuliu Tirinescu, explicând rostul cercului religios, îndeamnă credincioșii să-și întocmească viața după cuvântul Domnului, nelăsându-se amăgiți de grijile vieții trecătoare.

Puștii credincioși au plecat acasă mulțumiți suflete și mai bucurinați parcă de cele auzite în sfânta biserică a satului lor, Vălcelele rele, la 25 August 1938. — Pr. Remus Roșca.

In pragul noului an școlar. — La mijlocul lunii Septembrie se deschid porțile școalelor. Tăcutele și durile răsună din nou de voioșia gureșă a tinerelor odrasle, care își povestesc cu voce ridicată bucuriile vacanței trecute.

În câte un colțisor al coridoarelor vezi stergându-și lacrimile nevinovate elevul nou, despărțit de dragostea părinților și de veselie frăților rămași acasă.

Părinți, cu frunți îngândurate, trec spre cancelarii și, cu copiii lor de mână, cer lămuriri și îndrumări dela pe lagogi sau pedegoage...

Privești cu inima strânsă la această mișcare de dute-vino și în creierii încolțește gândul: lipsește din mijlocul împărășiei copilăriei un suflet cald de părinte, care cu inimă iubitoare să priceapă durerea nevinovatei lacrimi și cu bunătate să îndrumeze pașii școlari ai părinților tocmai în clipele cele mai critice ale despărțirii de copiii lor dragi.

Cine e chemat să îndeplinească această cerință la început de an școlar? Fără îndoială că nimeni altul decât duhovnicul școlăii.

În aceste zile, împreunate pe deoparte cu bucuriile revederii dintre colegi, pe de altă parte cu regrete și la-

crimi, duhovnicul-catîhet al școlăii nu poate lipsi din mijlocul elevilor.

Am credința, că Mântuitorul, potrivit Evangheliei Sale, ar înscrie ca prim capitol, în „programa analitică“ a catihetilor, primirea și îndrumarea elevilor la început de an școlar.

Nu există o lecție de religie mai fecundă în fapte creștinești decât această părintească primire.

Nimic nu poate fi mai duhovnicesc, în activitate școlară a unui catehet, decât ștergerea lacrimilor unuia dintre acești «mai mici», sau încurajarea cu vorbă blândă de părinte sufleteșc a tinerelor inimi șovăitoare, care se văd, printre străini, despărțiți de cercul lor familial și puși în fața unei munci necunoscute încă.

Însemnând aceste rânduri, când anul școlar 1938—39 își anunță începutul, apelăm la sufletul catehetilor, rugându-i să privegheze asupra copiilor Neamului cu părintească dragoste; ei singuri, cateheții, sunt chemați a înlouii grija părinților de acasă.

Un astfel de duhovnic, conștient de chemarea sa, ar binemerita dela părinți toată recunoștința, iar dela bunul Mântuitor binecuvântarea mulțumirii sufletești pentru creștineasca muncă înfăptuită în spiritul sfintei Sale Evangheli. — Pr. A. Marcovici.

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru Mareșalul Averescu. În ziua înmormântării sale, Joi în 6 Octombrie, ora 11 a. m., s'a făcut parastas, în biserica noastră catedrală din Sibiu, pentru odihna sufletului răposatului mareșal Alexandru Averescu. A slujit I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae, înconjurat de un sobor de preoți, de față fiind reprezentanții autorităților militare și civile, tinerimea școlară condusă de corpul didactic, și alți numeroși localnici.

Amânare. Întrunirea Congresului național-bisericesc, ce fusese convocat pe ziua de 14 Octombrie 1938, se amână până la alte dispoziții.

Societatea de lectură „Andrei Șaguna“ a studenților Academiei teologice „Andreiane“ din Sibiu și-a ales următorul comitet de conducere pe anul 1938—1939: Președinte de onoare: Păr. Prof. Gr. T. Marcu, președinte activ: Pr. Virgil Runcceanu an IV, vice-președinte: Pant. Urian an IV, secretar general: Pavel Pinteau an IV, bibliotecar: Ioan Popa an III, Casier: Viorel Suci an III, econom: Dum. Dârjan an II, secretar de ședințe: Vasile Șartan an II, vice-bibliotecar: Ioan Giurgiu an II, vice-econom: Mircea Muntiu an I; membri în comisia literară: Ioan Suci an IV, Nichifor Todor an IV, Ioan Halmașiu an III, Cornel Dascăl an III, Gheorghe Popa an II, Ioan Bătrănu an II, Vasile Suci an I și Ștefan Voșcanu an I; comis. de verificare: Lazăr Toșcanu an IV preș., Andrei Aldea an III, Visalon Ispas an II. Alegerea comitetului s'a făcut în 27 Septembrie a. c., sub conducerea Păr. Rector Dr. D. Stăniloae.

DE ÎNDREPTAT. În numărul precedent 40, la coloana a doua a primarticolului, a se citi: „Isus Hristos nu iese înaintea noastră prin poartă de Cetate“, — (în loc de: „ne iese“...)

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 9 Octombrie 1938, va predica părintele protopop Em. Cioran.

Au apărut următoarele compoziții muzicale de Timotei Popovici:

1. Cântările liturgiei

pentru 4 voci mixte
ediție nouă pentru și îmboșăfite. Un exemplar legat frumos Lei 200 —

2. Cântările liturgiei

pentru 3 voci egale
ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100 —
De vânzare la Librăria Arhidiecezană Sibiu

Concurs

La ordinul Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 10.098 din 16 Septembrie a. c. și în înțelegere cu consiliul parohial, publicăm concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, biserica nouă, de clasa I-ă, protopopiatul Bran.

Venitele împreunate cu acest post:
1. Salarul dela stat.
2. Venitele stolare, aprobate de Ven. Consiliu Arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4544—1929.

3. Sesia parohială 2.1200 jug. fânaș.
Cererea de concurs, provăzută cu toate documentele necesare și cu autorizația de a candida, dela Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se va înainta în termen oficiului protopopesc Bran, iar concurenții se vor prezenta în parohie, în vreo Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a cânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul dreptcredincios.

Zărnești, județul Brașov, 28 Septembrie 1938.

Vasile Stoicanea
protopop

Concurs

Pentru întregirea parohiei I de cl. I-a Sf. Gheorghe, protopopiatul Sfântul Gheorghe, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Tel. Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială cu dependențe.
3. Sesie parohială 20 jugăre arător și fânaș.

4. Lemne de foc 5 stănjini în pădure având a restitui Primăriei costul tăiatului. În caz că, Primăria acordă separat lemne de foc parohului-protopop atunci în loc de 5 stănjini vor fi 10.

5. Stola obișnuită. Păuă la edificarea catedralei proiectate, orașul formează o singură parohie; cei doi preoți-paroahi vor beneficia de venitele stolare alternativ: unul o săptămână celalalt alta. În ajunul Bobotezei parohul I va umbla cu Sfânta Cruce în cartierul cu vechii enoriași băștinași.

Având în vedere că acești enoriași maghiarizați în mare parte nu vorbesc românește, candidații trebuie să cunoască și limba maghiară.

Cererile de concurs cu toate documentele împreună, și cu încuviințarea specială a Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel pe lângă Tribunalul Sibiu, prin aceasta publică, că în baza deciziei Nr. 5890/1938 și Nr. G. II. 12070/1938 a Judecătoriei mixte Sibiu în favorul reclamantului Capotă Vasile dom. în Rășinari reprez. prin avocatul Dr. Samoilă David Sibiu, pentru încasarea creanței de 400 Lei, și accesorii, se fixează termen de licitație pe ziua de 12 Octombrie 1938, ora 3 jum. p. m., la fața locului în Rășinari Nr. 1345, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară, mobilier de casă și 1 radio în valoare de 5200 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 400 Lei capital, dobânzile cu 5/50 socotind din 1 Ianuarie 1938, iar spesele până acum stabilite de 619 Lei.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost s-ncustrate și de alții și aceștia și ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitațiune prezentă este ordonată și în favorul acestora în senzul art. XXI:1908 § 20.

Sibiu, la 16 Septembrie 1938.

(ss) INDESCIFRABIL, portărel.

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului